

[Baunsgaard.]

imidlertid klar stilling; men jeg er ked af at måtte sige, at det til gengæld var på et område, hvor jeg synes det er vanskeligt at tage klar stilling. Statsministeren bebudede nye afgifter, hvis forslaget til merværdiafgift ikke kunne forventes gennemført med virkning fra 1. april. Nu tror jeg ikke, regeringen skal regne med, at merværdiafgiften kan føres igennem fra nu af og til 1. januar, og det vil jo i praksis være forudsætningen for, at den kan blive virksom fra 1. april. Hvis det holder stik, må vi altså regne med forslag om nye afgifter og skatter, og her synes jeg nok statsministeren kunne være gået lidt mere i dybden med begrundelser, end tilfældet var. Selvfølgelig er det en begrundelse, at der ved vedtagelsen af finansloven blev forudsat dækning for forøgelsen i statsudgifterne i dette finansår, og at der blev forudsat et kasseoverskud af en bestemt størrelse, men er det begrundelse nok?

Mere afgørende end trofasthed over for et fikseret kasseoverskud må det være, om den øjeblikkelige finans- og pengepolitik opfylder sin mission, den mission at skabe samfundsøkonomisk balance. Det er jo den samlede virkning af de finanspolitiske og pengepolitiske indgreb, der betinger det økonomiske klima. Kan statsministeren derfor med rette tale om de forudsætninger, der gjaldt ved vedtagelsen af finansloven, må han ikke glemme, at regeringen selv rokkede ved disse forudsætninger med det initiativ, den udviste over for yderligere begrænsninger i kreditpolitikken. Den kreditstramning, der blev følgen af aftalen om begrænsning i obligationsudstedelsen, har jo vist sig at være ganske virksom.

Spørgsmålet er derfor i dag, om kreditstramning sammen med den stramning, der udgår fra forårets afgiftsbuketter, er tilstrækkelig til at sikre økonomisk balance i de kommende vinter måneder. Er denne samlede stramning tilstrækkelig, ja, så skal der selvfølgelig ikke med henblik på disse måneder foretages nye indgreb.

Noget andet er, at udviklingen i sommer har vist, at virkningerne af forårets buketter indtrådte for sent. Mange slog jo tidligere på året fast — ikke uden skadefryd — at forårets økonomiske indgreb ikke virkede. Nu ved alle, at de virker. Selvfølgelig virker

de. Det, vi nu ser, er, at de først virker fuldt ud samtidig med, at kreditstramningen slår fuldt ud igennem, og at dette sker netop som vi står over for den naturlige afdæmpning i den økonomiske aktivitet på grund af, at vinteren er ved at indfinde sig. Vil regeringen derfor have nye afgifter igennem med henblik på dette finansår, så må den først fremlægge en samlet økonomisk vurdering, der kan sandsynliggøre, at aktiviteten i vinter månederne vil blive forstærket.

Hvad det kommende finansår angår, bliver der også behov for en samlet vurdering. I sin tale bebudede den højtærede statsminister, at finanslovsforslaget ville komme til at bære præg af stor tilbageholdenhed. Jeg tror dog nok, statsministeren har ret i, at der til trods for denne tilbageholdenhed vil blive tale om udgiftsstigninger. Jeg tror simpelt hen ikke, det vil være muligt at undgå det, og jeg tror heller ikke, det ville være hensigtsmæssigt.

Det radikale venstre er i hvert fald af den opfattelse, at tilbageholdenheden ikke bør blive så dominerende, at det går ud over de mest påtrængende investeringsopgaver, uddannelse, trafik, sygehusudbygning og meget, meget mere. Det er jo påkrævede investeringsopgaver, og dem skal der skaffes økonomisk udvej for at klare i det omfang, der er arbejdskraftmuligheder herfor.

Da vi som nævnt er af den opfattelse, at forårets afgifter blev virksomme for sent, vil vi være parat til i de kommende skattedrøftelser at medvirke til at finde frem til det nødvendige finanspolitiske grundlag for det kommende finansår. Får vi ikke den omlægning af den almindelige omsætningsafgift, der er behov for, i så god tid, at den kan give grundlag, ja, så må et andet grundlag indgå i drøftelserne. Regeringen må blot gøre sig klart, at en tilslutning fra det radikale venstres side under alle omstændigheder vil forudsætte, at der i god tid fremlægges en samlet vurdering af det kommende års økonomiske politik.

I en sådan samlet vurdering må jo også indgå en bedømmelse af, om den gældende kreditstramning virker efter hensigten og vil gøre det også i det kommende år. Nogle — og til dem hører, så vidt jeg forstår, regeringen — mener, at der er tildelt kreditstram-